

TELEFONER:

BESTYRER 33 29 29

UNDERBESTYRER 33 29 24

KONTORET 33 29 34

REGNSKAPSAVD. 33 67 11

OSLO

Kjære Venne!

Beddyt bokliste.

Beddyt rapport for utgr. Revisjons
Billegematerialet kan vi ta med
med til lista og skal klebe opp på
kartong. I tillegg til disse billegem.
Svarb ried er. Allerede i beg. & ukens.
Håper du kommer i den. Behovene
har du.

Hjerteligst for
Kj.

Bankpost

I N N B E R E T N I N G

om utgravning og undersökelse av antatt gravhaug på eiendom g.nr.100, br.nr. 93, eier Rolf Jensen, pr. Hönefoss.

Tomten er utskilt fra Setrang, gnr.100, br.nr. 1. En viser til registreringsrapport vedr. tomten fra Björn Myhre 1/5-1964, Top.ark. Videre henvises også til W.Slomann, Top.ark. 1963 i forbindelse med utparsellering av tomten fra gnr. 100, br.nr.1.

Utgravning og undersökelse av "gravhaug" nevnt i Björn Myhres innberetning, Top.ark. mai 1964 og beskrevet der. I dag slett mark og ikke antydning til haug. Graving ble foretatt på det sted hvor man ble anvist at det som er nevnt i Björn Myhres rapport angående bunnlaget av en haug skulle ligge. Det ble lagt opp et felt som godt skulle dekke eventuell grav. Overjorden ble fjernet, snitt satt igjen. En støtte i søndre del av feltet meget snart på grunnfjell som går i retning øst/vest og danner "rygger". Dette grunnfjellet er meget poröst og spalter i blokker, mellom blokkene oppstår fuger som etter hvert fylles med jord. Når denne grunnfjellstype stikker frem i dagen, som den har gjort i feltets sydligste del, virker det ofte som en "mur". Det er trolig at denne grunnfjellsdannelse har vært forvekslet med "steinring". Det har forövrig av bönder og nåværende eier aldri vært nevnt begrepet "steinring", men — murkant.

Östover i feltet fra grunnfjellet kommer en nedover i stadig mer leirholdig lag. Profilene viser ubrutt lag uten spor av nedgravning.

I N/S-profilen har en fra toppen a) matjord, b) steindekke, men av naturlig beskaffenhet, og under dette c) jord- og leirlag ned til bunnen (jfr. foto).

Under utgravningen kunne det spores små biter kull i de överste lag, men antakelig er dette tilfört senere. Det fantes ikke antydning til oldsaker. Videre kunne det heller ikke påvises "virksomhet" av eldre dato.

Anm. Ved vurdering av stedet som mulig gravplass synes jeg personlig at det var liten sannsynlighet for at fortidsfolket har brukt et slikt sted. Stedet ligger nærmest i en "gryte", riktig nok med flatt markareal mot vest.

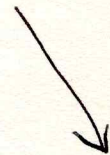
Det som imidlertid trekker stedet sterkest ned er at det rett i øst og bare 15 m stiger en bratt skråning opp til en høyde i terrenget 5 - 10 m over vårt område. (Eiendomsnr. 100, br.nr.92, eier G.Gressaker). Selv om vi drar dette område i tvil som gravplass, ville det allikevel her være naturlig å legge gravene. Fortidsfolket ville etter all sannsynlighet ikke lagt en haug nede i den "gryte" som R.Jensens eiendom ligger i, men trukket den opp på nærmeste høyde. En kan ikke snakke om at høyden er "full". Det er bare antydning 2 små graver på denne. (B.Myhres innberetning, Top.ark. mai 1964). Når jeg drar denne omtalte høyde i tvil som gravplass, grunner jeg det på at det på ytterste pynt og den mest frittliggende ikke fantes "gravhaug" eller haug i det hele. Hvilket ville vært sannsynlig. De to hauger som er antydning som graver, synes meg som naturdannelser, idet grunnfjellet har samme karakter som tidligere anført. Det skyter opp i "rygger" og korte slike. Vi har flere av denne type i umiddelbar nærhet. Således et meget karakteristisk eksempel rett vest for Jensens eiendom ute på jordet. Mer syd har vi også et par liknende forhold. Selvsagt ser jeg ikke bort fra at sådanne naturhauger har vært benyttet som gravplass. Imidlertid er det så vidt mange usikkerhetsmomenter med hensyn på dette område at en direkte fredning av disse "hauger" og nektelse av bygging på dette grunnlag er noe uforsvarlig.

Personlig mener jeg at det i dette område kan bygges og planeres som eieren lyster, men at en representant for Universitetets Oldsaksamling er til stede i de første kritiske dager og har myndighet til å stoppe videre bygging om noe av interesse skulle dukke opp.

Man vil sikkert hevde med styrke at det "fine" naboskap "Sætrangfundet" (publisert av W.Slomann) gjør at man må fare varsomt frem i terrenget. Jeg mener nei. Det snarere styrker oppfatningen av at det ikke er gravplass omkring de ovenfor nevnte felt. Sammenlign et øyeblikk beliggenheten av Sætranggraven - høyt og fritt beliggende på toppen av ryggen og med sluttende terreng til alle sider. Jeg ville snarere frede omkring toppene på denne ryggen hvor Sætrangårdene ligger. Her stikker nok også grunnfjellet frem i dagen, men her har man mer sannsynlighet for at det kan ligge graver intakt under markoverflaten. Björn Myhre antyder også meget riktig muligheten av dette.

Det skulle imidlertid være interessant og viktig å undersøke de to omtalte hauger på eiendommen gnr. 100, br.nr. 92 tilhørende herr Gressaker, ikke minst for å få bevist om oppfatningen ovenfor nevnt er riktig eller gal.

Karl Vilbe. Gjeller

Tilføielse.

Tilføyelse:

"Bautastein".

På det felt som er undersøkt og beskrevet ovenfor lå en mektig steinblokk som ^{av} skoveldogere ble flyttet helt ut i nordkanten av Jensens eiendom (gnr.100, br.nr. 93).

Denne stein er blitt oppfattet som "Setranggråen" og nevnt i avisartikkel Ring Blad 23/7-1963. (Se innb. Top.Ark. Korrespondanse W.Slomann - Arne B.Bang).

Steinen ligger som sagt i nordre del av Jensens tomt og delvis overdekket. Den ble presset frem og foto tatt. Eieren, Jensen kunne godt tenke seg at steinen ble reist igjen og da på den opprinnelige plass. Det er en herskende oppfatning at det har vært en bautastein og mulig tjent som veiviser eller markskillesymbol.

Vi har kalkulert omkostningene ved reising og fundering av steinen, oppad begrenset til kr.500. Bekostningen og initiativet til reisingen av steinen ligger nok mer på det lokalhistoriske plan - en oppgave for Ringerikes Museum - enn for Universitetets Oldsaksamling. En foreslår Ringerikes Museum eller Historielaget å ta initiativ til reisingen av steinen. En gjør oppmerksom på at skal steinen bli liggende der den ligger, vil den bli dekket med jord, idet Jensen arbeider opp have på området.

Karl Olav Gjeller